

Nr 527

Av fröken **Ranmark** och fru **Sjöström-Bengtsson**, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition angående skolväsendets ordnande på realskolestadiet under övergångstiden före enhetsskolans genomförande m. m.

I proposition nr 123 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att godkänna förordade förstärknings- och andra anordningar med avseende å folkskoleväsendet. I dessa anordningar inkluderas även den s. k. nivågrupperingen, vilken skall kunna ske genom visst utbyte i vissa ämnen av lärjungar mellan parallella klasser, så att jämnare undervisningsavdelningar erhålles.

Att göra undervisningsavdelningarna jämnare måste utan tvekan innebära, att eleverna på något sätt skall gallras med hänsyn till sina intellektuella förutsättningar. Hur en sådan gallring skall komma att ske har icke skisserats i propositionen. Oavsett vad som i propositionen anförts på denna punkt måste det således, enligt vårt förmenande, bli fråga om en begåvningsuppdelning. Inga som helst formella krav ställs på denna begåvningsuppdelning.

I många sammanhang har poängterats vådorna av den press som utövas på skola, lärare och elever i fråga om de klasser, varifrån intagning sker till högre skolor. Denna press, som kan bli ytterst besvärande för lärarna och föräldrarna men i än högre grad för eleverna själva, har man avsett att kunna eliminera i och med enhetsskolans införande. Detta har nämnts som en av de många fördelarna med denna nya skolform. Medan skolutvecklingen sålunda för närvarande tenderar till förbättringar i här berörda avseende, kommer emellertid det nu framlagda förslaget att innebära inte endast ett konserverande utan även ett förstärkande av betygshetsens vådor. Det starka engagemang för elevernas betygmässigt sett relativa placering som hittills vid tidpunkten för en eventuell övergång till högre skolor varit ett faktum måste efter genomförandet av en nivågruppering väntas bli utspjutt över en betydligt längre tid.

Svårigheterna för en lärare att göra effektiva och riktiga nivågrupperingar torde vara uppenbara. För målsmännen kan det icke heller vara tilltalande att veta, att deras barn blir föremål för en med betydelsefulla verkningar gjord bedömning, vilken bedömning på grund av sin formlöshet varken kan kontrolleras eller med någon effekt kritiseras.

Anordningen med nivågrupperingen drar inga särskilda kostnader, och fördelarna med densamma måste sägas uteslutande hänföra sig till denna punkt. De ekonomiska skälen får dock enligt vårt förmenande icke domi-

nera på ett sådant sätt, att icke bättre vägar prövas, även om de skulle medföra någon kostnadsökning.

De syften som förslaget om nivågrupperingen synes vilja tillgodose främjas enligt vår mening bäst genom en sänkning av barnantalet i klasserna. Endast därigenom kan de fördelar vinnas, som ansetts kunna bli möjliga genom nivågrupperingen, och endast på det sättet kan lugna arbetsformer inom skolan och lugna förhållanden mellan skolan och utanför skolan stående intressenter skapas.

Med anledning av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av proposition 123 måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att den i propositionen föreslagna nivågrupperingen icke må ske inom folkskolans undervisningsområde.

Stockholm den 28 mars 1956

Dagmar Ranmark

Anna Sjöström-Bengtsson